

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2018/1672

2018 m. spalio 23 d.

dėl į Sąjungą įvežamų arba iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolės, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1889/2005

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 33 ir 114 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) harmoninga, tvari ir įtrauki vidaus rinkos, t. y. erdvės, kurioje, prekės, asmenys, paslaugos ir kapitalas gali laisvai ir saugiai judėti, raida yra vienas Sąjungos prioritetų;
- (2) dėl pakartotinio nelegalių pajamų patekimo į ekonomiką ir pinigų nukreipimo nelegaliai veiklai finansuoti atsiranda iškraipymų ir kyla nesąžiningų konkurencinių kliūčių įstatymų besilaikantiems piliečiams ir įmonėms, todėl kyla grėsmė vidaus rinkos veikimui. Be to, ta praktika skatinama nusikalstama ir teroristinė veikla, kelianti pavojų Sąjungos piliečių saugumui. Todėl, siekdama apsaugoti, Sąjunga ėmėsi veiksmų;
- (3) vienas pagrindinių Sąjungos veiksmų ramsčių – Tarybos direktyva 91/308/EEB ⁽³⁾, kuria buvo nustatyta nemažai finansų įstaigoms, juridiniams asmenims ir tam tikroms profesijoms skirtų priemonių ir pareigų, susijusių su, *inter alia*, skaidrumo ir įrašų saugojimo, taip pat savo kliento pažinimo politikos nuostatomis, ir pareiga apie įtartinus sandorius pranešti nacionaliniams finansinės žvalgybos padaliniais (toliau – FŽP). FŽP buvo įsteigti kaip centrai tokiems sandoriams vertinti, veikti su partneriais kitose šalyse ir, jei reikia, susisiekti su teisminėmis institucijomis. Nuo to laiko Direktyva 91/308/EEB buvo iš dalies pakeista ir pakeista paskesnėmis priemonėmis. Šiuo metu pinigų plovimo prevencijos nuostatos nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/849 ⁽⁴⁾;
- (4) atsižvelgiant į riziką, kad taikant Direktyvą 91/308/EEB padidėtų grynųjų pinigų judėjimas neteisėtais tikslais, o tai galėtų sukelti grėsmę finansų sistemai ir vidaus rinkai, ta direktyva buvo papildyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1889/2005 ⁽⁵⁾. To reglamento tikslas – pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija ir nustatymas, nustatant kontrolės sistemą, taikomą fiziniams asmenims, kurie atvyksta į Sąjungą arba iš jos išvyksta, veždamiesi su savimi grynuosius pinigus arba turėtojo apyvarčiąsias priemones, kurių suma yra lygi 10 000 EUR ar didesnė arba lygiavertė šiai sumai kitomis valiutomis. Terminas „į Sąjungą įvežami arba iš jos išvežami“ turėtų būti apibrėžtas darant nuorodą į Sąjungos teritoriją, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 355 straipsnyje, siekiant užtikrinti, kad šio reglamento taikymo sritis būtų kuo platesnė ir kad nė vienai teritorijai nebūtų daroma išimtis ir nebūtų sudaryta galimybių apeiti taikomas kontrolės priemones;
- (5) Reglamentu (EB) Nr. 1889/2005 Bendrijoje įgyvendinti tarptautiniai kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu standartai, parengti Finansinių veiksmų darbo grupės (toliau – FATF);

⁽¹⁾ OL C 246, 2017 7 28, p. 22.

⁽²⁾ 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. spalio 9 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 1991 m. birželio 10 d. Tarybos direktyva 91/308/EEB dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui (OL L 166, 1991 6 28, p. 77).

⁽⁴⁾ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

⁽⁵⁾ 2005 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1889/2005 dėl grynųjų pinigų, įvežamų į Bendriją ar išvežamų iš jos, kontrolės (OL L 309, 2005 11 25, p. 9).

- (6) FATF, įsteigta per 1989 m. Paryžiuje vykusį G7 aukščiausiojo lygio susitikimą, yra tarpvyriausybiniis organas, nustatantis standartus ir skatinantis efektyviai įgyvendinti teises, reglamentavimo ir operatyvines priemones, skirtas kovai su pinigų plovimu, teroristų finansavimu ir kitomis susijusiomis grėsmėmis tarptautinės finansų sistemos vientisumui. Kelios valstybės narės yra FATF narės arba joms FATF atstovauja regioninės įstaigos. Sąjunga FATF atstovauja Komisija, kuri yra išpareigojusi veiksmingai įgyvendinti FATF rekomendacijas. FATF 32-oje rekomendacijoje dėl grynujų pinigų kurjerių yra nurodytos konkrečios priemonės, kurių turi būti imamasi tinkamai tarpvalstybinio grynujų pinigų judėjimo kontrolei;
- (7) Direktyvoje (ES) 2015/849 nustatyta ir apibūdinta keletas nusikalstamos veiklos, kurią vykdant gautos pajamos galėtų būti susijusios su pinigų plovimu arba galėtų būti naudojamos teroristams finansuoti, rūšių. Vykdamas tą nusikalstamą veiklą gautos pajamos dažnai išvežamos už Sąjungos išorės sienų pinigų plovimo arba teroristų finansavimo tikslais. Į tai turėtų būti atsižvelgiama šiame reglamente ir jame turėtų būti nustatyta taisyklių sistema, kurią taikant, be pridedimo prie pinigų plovimo ir, visų pirma, pirminių nusikaltimų, pavyzdžiui, mokestinių nusikaltimų, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, prevencijos ir teroristų finansavimo prevencijos taip pat turėtų būti sudaromos palankesnės sąlygos Direktyvoje (ES) 2015/849 apibrėžtos nusikalstamos veiklos prevencijai, nustatymui ir tyrimui;
- (8) pagerėjo supratimas, kaip veikia neteisėtai įgytos vertės perkėlimo tarp valstybių mechanizmai. Dėl to buvo atnaujintos FATF rekomendacijos, Direktyva (ES) 2015/849 atlikti Sąjungos teisinės sistemos pakeitimai ir išplėta nauja geriausia patirtis. Atsižvelgiant į tuos pokyčius ir remiantis galiojančių Sąjungos teisės aktų vertinimu, Reglamentas (EB) Nr. 1889/2005 turi būti iš dalies pakeistas. Tačiau atsižvelgiant į didelę reikalingų dalinių pakeitimų apimtį Reglamentą (EB) Nr. 1889/2005 reikėtų panaikinti ir pakeisti nauju reglamentu;
- (9) šis reglamentas nedaro poveikio valstybių narių galimybei savo nacionalinėje teisėje nustatyti papildomą nacionalinę grynujų pinigų judėjimo Sąjungoje kontrolę su sąlyga, kad ta kontrolė atitiktų Sąjungos pagrindines laisves, visų pirma, SESV 63 ir 65 straipsnius;
- (10) Sąjungos lygmens taisyklių rinkinys, kuriuo būtų užtikrinama palyginama grynujų pinigų judėjimo Sąjungoje kontrolė, labai palengvintų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją;
- (11) šis reglamentas nesusijęs su priemonėmis, kurių ėmėsi Sąjunga arba valstybės narės pagal SESV 66 straipsnį, kuriomis ribojamas kapitalo judėjimas, dėl kurio atsiranda didelių sunkumų ekonominės ir pinigų sąjungos veikimui arba kyla grėsmė tokiems sunkumams atsirasti, arba pagal SESV 143 ir 144 straipsnius dėl staigios mokėjimų balanso krizės;
- (12) atsižvelgiant į tai, kad muitinės veikia prie Sąjungos išorės sienų, į jų žinias atliekant išorės sienas kertančių keleivių ir krovinių kontrolę ir į jų patirtį, sukauptą taikant Reglamentą (EB) Nr. 1889/2005, muitinės toliau turėtų atlikti kompetentingų institucijų funkciją šio reglamento taikymo tikslais. Tuo pačiu metu valstybės narės turėtų ir toliau turėti galimybę paskirti kitas nacionalines institucijas, kurios veiktų prie išorės sienų ir atliktų kompetentingų institucijų funkciją. Valstybės narės turėtų ir toliau rengti tinkamus mokymus muitinių ir kitų nacionalinių institucijų darbuotojams, kad jie galėtų vykdyti tą kontrolę, įskaitant mokymus apie grynaisiais pinigais paremtą pinigų plovimą;
- (13) viena pagrindinių šiame reglamente vartojamų sąvokų – grynieji pinigai; ji turėtų būti apibrėžiama apimant keturias kategorijas: valiutą, turėtojo apyvarčiausias priemones, biržos prekes, kurios naudojamos kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas, ir tam tikrų rūšių išankstinio mokėjimo korteles. Atsižvelgiant į jų savybes, tam tikros turėtojo apyvarčiosios priemonės, biržos prekės, kurios naudojamos kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas, ir su banko sąskaita nesusietos išankstinio mokėjimo kortelės, kuriose gali būti laikoma sunkiai aptinkama pinigų suma, gali būti naudojamos vietoj valiutos kaip anoniminė priemonė, siekiant perkelti vertę už išorės sienų, taip nesudarant sąlygų atsekti įprastinės, viešųjų valdžios institucijų naudojamos priežiūros sistemos pagalba. Todėl šiame reglamente turėtų būti nustatyti esminiai grynujų pinigų apibrėžties elementai ir sudarytos galimybės Komisijai iš dalies pakeisti šio reglamento neesminius elementus reaguojant į nusikaltėlių ir jų bendrininkų pastangas apeiti priemonę, kuria kontroliuojamas tik vienos rūšies labai likvidus vertės neprarandantis turtas, už išorės sienų išvežant kitos rūšies turtą. Jeigu gaunama tokios elgsenos dideliu mastu įrodymų, labai svarbu, kad padėčiai ištaisyti skubiai būtų imamasi priemonių. Nepaisant to, kad rizika, kurią kelia virtualiosios valiutos, kaip matyti iš 2017 m. birželio 26 d. Komisijos ataskaitos dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, darančios įtaką vidaus rinkai ir susijusios su tarpvalstybine veikla, vertinimo, yra didelė, muitinės neturi kompetencijos jų stebėti;

- (14) turėtojo apyvarčiosios priemonės sudaro galimybę fiziškai jas turintiems asmenims reikalauti sumokėti finansinę sumą be registracijos ar nenurodant vardo ir pavardės. Jas galima lengvai naudoti norint perkelti didelės vertės sumas, ir jos yra labiausiai panašios į valiutą, kiek tai susiję su likvidumu, anonimiškumu ir piktnaudžiavimo rizika;
- (15) biržos prekės, kurios naudojamos kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas, pasižymi dideliu jų vertės ir jų apimties santykiu ir jas galima lengvai parduoti tarptautinėje prekyboje, sudarant sąlygas konvertuoti jas į valiutą, o tokio sandorio kainos yra nedidelės. Tokios biržos prekės dažniausiai pateikiamos standartiniu būdu, kad būtų galima greitai patikrinti jų vertę;
- (16) išankstinio mokėjimo kortelės yra nevardinės kortelės, kuriose yra arba kurios suteikia prieigą prie piniginės vertės arba lėšų, kurios gali būti panaudotos mokėjimo operacijoms atlikti, prekėms ar paslaugoms įsigyti arba valiutai išpirkti. Jos nesusietos su banko sąskaita. Išankstinio mokėjimo kortelės apima anonimines išankstinio mokėjimo korteles, nurodytas Direktyvoje (ES) 2015/849. Jos plačiai naudojamos teisėtai tikslais ir kai kurios tų priemonių taip pat priskiriamos akivaizdžiam socialiniam interesui. Tokias išankstinio mokėjimo korteles lengva perduoti, jas galima naudoti perkeliant didelę vertę už išorės sienų. Todėl būtina išankstinio mokėjimo korteles įtraukti į grynųjų pinigų apibrėžtį, ypač jei jas galima nusipirkti netaikant deramo klientų tikrinimo procedūrų. Taip būtų galima kontrolę taikyti ir tam tikroms išankstinio mokėjimo kortelių rūšims, atsižvelgiant į prieinamas technologijas, jei tai pagrįsta įrodymais, su sąlyga, kad tokios kontrolės apimtis plečiama deramai atsižvelgiant į proporcingumą ir praktinį vykdymo užtikrinimą;
- (17) siekiant užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, į Sąjungą atvykstantiems ir iš jos išvykstantiems fiziniams asmenims turėtų būti nustatyta grynųjų pinigų deklaravimo pareiga. Kad nebūtų netinkamai apribotas laisvas judėjimas arba piliečiams ir institucijoms nebūtų užkraunama pernelyg didelė administracinių formalumų našta, tai pareigai turėtų būti taikoma 10 000 EUR riba. Ji turėtų būti taikoma vežėjams, vežantiems tokią sumą su savimi, savo bagaže arba transporto priemonėje, kuria kertamos išorės sienos. Jų turėtų būti reikalaujama kompetentingoms institucijoms suteikti galimybę atlikti grynųjų pinigų kontrolę ir, jei būtina, juos pateikti toms institucijoms. „Vežėjo“ apibrėžtis šiame reglamente neturėtų būti taikoma profesionaliems vežėjams, teikiantiems prekių arba žmonių pervežimo paslaugas;
- (18) kalbant apie nelydimų grynųjų pinigų judėjimą, pavyzdžiui, kai tokie gryniesi pinigai į Sąjungą įvežami arba iš jos išvežami pašto siuntose, kurjerinėse siuntose, nelydimame bagaže arba kroviniuose konteineriuose, kompetentingos institucijos turėtų turėti įgaliojimus, laikantis nacionalinių procedūrų, sistemingai arba kiekvienu konkrečiu atveju reikalauti, kad siuntėjas ar gavėjas arba jų atstovas pateiktų atskleidimo deklaraciją. Toks atskleidimas turėtų apimti keletą elementų, kurie neįtraukiami į tokius įprastinius muitinei teikiamus dokumentus, kaip vežimo dokumentai ir muitinės deklaracijos. Tokie elementai yra grynųjų pinigų kilmė, paskirties vieta, ekonominė kilmė ir numatoma paskirtis. Nelydimų grynųjų pinigų atskleidimo pareigai turėtų būti taikoma tokia pati riba kaip ir vežėjų vežamiems gryniesiems pinigams;
- (19) norint pasiekti šio reglamento tikslus, reikėtų registruoti keletą standartinių duomenų elementų, susijusių su grynųjų pinigų judėjimu, pavyzdžiui, deklaranto, savininko arba gavėjo asmens duomenis, grynųjų pinigų ekonominę kilmę ir numatomą grynųjų pinigų paskirtį. Visų pirma, būtina, kad deklarantai, savininkai arba gavėjai pateiktų savo asmens duomenis tokiu būdu, kaip nurodyta jų tapatybės dokumentuose, siekiant sumažinti klaidų, susijusių su jų tapatybėmis, ir vėlavimo dėl to, kad vėliau gali prireikti atlikti patikrinimą, riziką;
- (20) kalbant apie lydimų grynųjų pinigų deklaravimo pareigą ir nelydimų grynųjų pinigų atskleidimo pareigą, kompetentingos institucijos turėtų būti įgaliosos atlikti visą būtiną asmenų, jų bagažo, transporto priemonių, naudojamų, kertant išorės sienas, ir bet kokios tą sieną kertančios nelydimos siuntos arba talpyklos, kurioje gali būti grynųjų pinigų, arba jas vežančių transporto priemonių, kontrolę. Jeigu tos pareigos nevykdomos, kompetentingos institucijos turėtų parengti *ex officio* deklaraciją, kad galėtų vėliau perduoti atitinkamą informaciją kitoms institucijoms;
- (21) norint užtikrinti, kad kompetentingos institucijos kontrolę taikytų vienodai, ji, visų pirma, turėtų būti grindžiama rizikos analize, siekiant nustatyti ir įvertinti riziką ir parengti reikiamas atsakomąsias priemones;

- (22) bendros rizikos valdymo sistemos sukūrimas neturėtų kliudyti kompetentingoms institucijoms vykdyti atsitiktine atranka grindžiamų patikrų arba spontaniškų patikrinimų, kai jos mano, kad jie būtini;
- (23) jeigu jos nustato šios ribos nesiekiančias sumas, tačiau yra požymių, kad gryniesi pinigai gali būti susiję su nusikalstama veikla, patenkančia į šio reglamento taikymo sritį, kompetentingos institucijos lydimų grynųjų pinigų atveju turėtų turėti galimybę registruoti informaciją apie grynųjų pinigų vežėją, savininką ir, kai žinoma, numatomą gavėją, įskaitant vardą ir pavardę (pavadinimą), kontaktinius duomenis, informaciją apie grynųjų pinigų pavidalą ir sumą arba vertę, jų ekonominę kilmę ir numatomą grynųjų pinigų paskirtį;
- (24) nelydimų grynųjų pinigų atveju kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę registruoti informaciją apie grynųjų pinigų deklarantą, savininką, siuntėją ir gavėją arba numatomą grynųjų pinigų gavėją, įskaitant vardą ir pavardę (pavadinimą), kontaktinius duomenis, informaciją apie grynųjų pinigų pavidalą ir sumą arba vertę, jų ekonominę kilmę ir numatomą grynųjų pinigų paskirtį;
- (25) ta informacija turėtų būti perduota atitinkamos valstybės narės FŽP, o ta valstybė narė turėtų užtikrinti, kad FŽP visą susijusią informaciją savo nuožiūra arba paprašius perduotų kitų valstybių narių FŽP. Tie padaliniai – kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu centrai, gaunantys ir tvarkantys informaciją iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, finansų įstaigų, ir tą informaciją analizuojantys, kad galėtų nustatyti, ar yra pagrindas atlikti tolesnį tyrimą, nes kompetentingoms institucijoms, renkančioms deklaracijas ir atliekančioms kontrolę pagal šį reglamentą, tokio tyrimo atlikimas gali neatrodyti būtinas. Siekiant užtikrinti veiksmingą informacijos judėjimą, visi FŽP turėtų būti prijungti prie Tarybos reglamento (EB) Nr. 515/97 ⁽¹⁾ 23 straipsniu įsteigtos Muitinės informacinės sistemos (toliau – MIS), o duomenys, kuriuos kaupia kompetentingos institucijos ir FŽP arba kuriais jie keičiasi, turėtų būti suderinami ir palyginami;
- (26) pripažįstant, kad sėkminga tolesnė su šiuo reglamentu susijusi veikla yra svarbi susijusių valdžios institucijų, įskaitant FŽP, veiksmingam keitimuisi informacija pagal tiems subjektams taikomą teisinę sistemą ir kad Sąjungoje reikia stiprinti FŽP bendradarbiavimą, Komisija iki 2019 m. birželio 1 d. turėtų įvertinti galimybę sukurti bendrą kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu mechanizmą;
- (27) ribos nesiekiančių grynųjų pinigų nustatymas yra labai svarbus tais atvejais, kai yra nusikalstamos veiklos požymių. Todėl, jeigu yra nusikalstamos veiklos požymių, turėtų būti galima keistis su ribos nesiekiančiomis sumomis susijusia informacija su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis;
- (28) atsižvelgdamos į tai, kad grynųjų pinigų, kuriems pagal šį reglamentą taikoma kontrolė, judėjimas vyksta per išorės sienas, ir į sunkumus imtis veiksmų po to, kai gryniesi pinigai išvežami iš įvežimo arba išvežimo vietos bei į susijusią riziką, netgi jei neteisėtai naudojamos mažos sumos, tam tikromis aplinkybėmis kompetentingos institucijos turėtų galėti laikinai sulaikyti grynuosius pinigus, laikantis stabdžių ir atsvarų sistemos: pirma, jeigu nevykdoma grynųjų pinigų deklaravimo pareiga arba grynųjų pinigų atskleidimo pareiga; antra, jeigu yra nusikalstamos veiklos požymių, neatsižvelgiant į grynųjų pinigų sumą arba į tai, ar tai lydimi ar nelydimi gryniesi pinigai. Atsižvelgiant į tokio laikino sulaikymo pobūdį ir jo galimą poveikį judėjimo laisvei ir teisei į nuosavybę, sulaikymo laikotarpis turėtų būti ribojamas iki paties trumpiausio laiko, kurio reikia kitoms kompetentingoms institucijoms nuspręsti, ar yra tolesnės intervencijos, pavyzdžiui, tyrimo arba grynųjų pinigų konfiskavimo, remiantis kitomis teisinėmis priemonėmis, pagrindas. Prie sprendimo pagal šį reglamentą laikinai sulaikyti grynuosius pinigus turėtų būti pridėdamas motyvų pareiškimas ir sprendime turėtų būti tinkamai apibūdinti konkretūs veiksniai, nulėmę šį veiksma. Konkrečiais ir tinkamai įvertintais atvejais turėtų būti galima pratęsti grynųjų pinigų laikino sulaikymo laikotarpį, pavyzdžiui, kai kompetentingos institucijos susiduria su sunkumais gauti informaciją apie galimą nusikalstamą veiklą, *inter alia*, kai reikia palaikyti ryšį su trečiąja valstybe, kai turi būti išverčiami dokumentai arba kai nelydimų grynųjų pinigų atveju sunku nustatyti siuntėją ar gavėją ir su jais susisiekti. Jeigu pasibaigus sulaikymo laikotarpiui sprendimas dėl tolesnės intervencijos nepriimamas arba jeigu kompetentinga institucija nusprendžia, kad toliau sulaikyti grynuosius pinigus nėra priežasčių, gryniesi pinigai, priklausomai nuo konkretaus atvejo, nedelsiant turėtų būti grąžinami asmeniui, iš kurio gryniesi pinigai buvo laikinai sulaikyti, vežėjui arba savininkui;

⁽¹⁾ 1997 m. kovo 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (OL L 82, 1997 3 22, p. 1).

- (29) siekiant didinti informuotumą apie šį reglamentą, valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, turėtų parengti tinkamą informacinę medžiagą apie pareigą deklaruoti ar atskleisti grynuosius pinigus;
- (30) labai svarbu, kad kompetentingos institucijos, renkančios informaciją pagal šį reglamentą, laiku ją perduotų nacionaliniam FŽP, kad jis galėtų toliau analizuoti ir lyginti informaciją su kitais duomenimis, kaip nustatyta Direktyvoje (ES) 2015/849;
- (31) šio reglamento tikslais, jeigu kompetentingos institucijos konstatuoja, kad gryniesi pinigai nebuvo deklaruoti ar nebuvo atskleisti arba jeigu yra nusikalstamos veiklos požymių, jos turėtų nedelsdamos tinkamais kanalais keistis ta informacija su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis. Toks keitimasis duomenimis būtų proporcingas atsižvelgiant į tai, kad asmenys, kurie pažeidė grynųjų pinigų deklaravimo ar atskleidimo pareigą ir kurie buvo sulaukyti vienoje valstybėje narėje, greičiausiai rinktųsi kitą įvežimo arba išvežimo valstybę narę, kurios kompetentingos institucijos nežinotų apie jų ankstesnį pažeidimą. Keitimasis tokia informacija turėtų būti privalomas siekiant užtikrinti vienodą šio reglamento taikymą visose valstybėse narėse. Jeigu yra požymių, kad gryniesi pinigai yra susiję su nusikalstama veikla, kuri galėtų neigiamai paveikti Sąjungos finansinius interesus, ta informacija taip pat turėtų būti perduodama Komisijai, Europos prokuratūrai, įsteigta Tarybos reglamentu (ES) 2017/1939 ⁽¹⁾, – valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant tvirtesnę bendradarbiavimą pagal tą reglamentą, atveju, ir Europolui, įsteigtam Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/794 ⁽²⁾. Siekiant šio reglamento tikslų imtis prevencinių ir atgrasomųjų veiksmų prieš grynųjų pinigų deklaravimo ir atskleidimo pareigos apėjimą, valstybės narės ir Komisija taip pat turėtų privalėti keistis anonimine forma pateikiama rizikos informacija ir rizikos analizės rezultatais, remdamosi standartais, kurie bus nustatyti įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal šį reglamentą;
- (32) valstybės narės kompetentingai institucijai ar Komisijai ir trečiosios valstybės institucijoms turėtų būti galimybė keistis informacija tarpusavyje su sąlyga, kad bus įdiegtos tinkamos apsaugos priemonės. Toks keitimasis informacija turėtų būti leidžiamas tik tuomet, kai laikomasi atitinkamų nacionalinių ir Sąjungos nuostatų dėl pagrindinių teisių ir asmens duomenų perdavimo, pirmosioms informaciją gavusioms institucijoms suteikus leidimą. Komisijai turėtų būti pranešta apie visus keitimosi informacija su trečiosiomis valstybėmis pagal šį reglamentą atvejus, ji kartą per metus turėtų apie tai pateikti atskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (33) atsižvelgiant į surinktos informacijos pobūdį ir vežėjų ir deklarantų teisėtus lūkesčius, kad jų asmens duomenys ir informacija apie grynųjų pinigų, kuriuos jie įveža į Sąjungą arba iš jos išveža, vertę būtų tvarkomi konfidencialiai, kompetentingos institucijos turėtų nustatyti pakankamas apsaugos priemones siekdamos užtikrinti, kad agentai, kuriems reikia prieigos prie informacijos, gerbtų profesinę paslaptį, ir kad būtų tinkamai apsaugota tokia informacija nuo neteisėtoms prieigos, naudojimo arba perdavimo. Jeigu šiame reglamente arba nacionalinėje teisėje nenumatyta kitaip, visų pirma jeigu vyksta teismo procesas, tokia informacija neturėtų būti atskleista be ją gavusios institucijos leidimo.

Duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą taip pat gali apimti ir asmens duomenis ir turėtų būti vykdomas pagal Sąjungos teisę. Valstybės narės ir Komisija turėtų tvarkyti asmens duomenis tik tokiu būdu, kuris atitinka šio reglamento tikslus. Bet kokiam asmens duomenų rinkimui, atskleidimui, siuntimui, perdavimui ir kitam tvarkymui pagal šį reglamentą turėtų būti taikomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (EB) Nr. 45/2001 ⁽³⁾ ir (ES) 2016/679 ⁽⁴⁾ reikalavimai. Tvarkant asmens duomenis šio reglamento tikslais, taip pat turėtų būti užtikrinama pagrindinė teisė į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, pripažinta Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnyje, taip pat teisė į privatų ir šeimos gyvenimą bei teisė į asmens duomenų apsaugą, pripažintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) atitinkamai 7 ir 8 straipsniuose;

⁽¹⁾ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

⁽²⁾ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53).

⁽³⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

⁽⁴⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (34) analizės, kurią atlieka FŽP, tikslais ir tam, kad kitų valstybių narių institucijos galėtų atlikti kontrolę ir užtikrinti grynųjų pinigų deklaravimo pareigos vykdymą, visų pirma atsižvelgiant į asmenis, kurie anksčiau yra pažeidę tą pareigą, būtina, kad duomenys, esantys pagal šį reglamentą pateiktose deklaracijose, būtų saugomi pakankamai ilgą laiką. Kad FŽP galėtų veiksmingai atlikti savo analizę ir kad kompetentingos institucijos galėtų veiksmingai atlikti kontrolę ir užtikrinti grynųjų pinigų deklaravimo ar atskleidimo pareigos vykdymą, duomenų, esančių pagal šį reglamentą pateiktose deklaracijose, saugojimo laikotarpis neturėtų būti ilgesnis kaip penkeri metai su galimybe, atlikus išsamų tokio tolesnio saugojimo būtinumo ir proporcingumo vertinimą, jį pratęsti ne ilgiau kaip papildomais trejais metais;
- (35) siekdamas skatinti vykdyti pareigas ir atgrasyti nuo jų apėjimo, valstybės narės turėtų nustatyti sankcijas už grynųjų pinigų deklaravimo ir atskleidimo pareigos nevykdymą. Tos sankcijos turėtų būti skiriamos tik už grynųjų pinigų deklaravimo arba atskleidimo pareigos nevykdymą pagal šį reglamentą, tačiau jas skiriant neturėtų būti atsižvelgiama į galimą su grynaisiais pinigais susijusią nusikalstamą veiklą, kuri gali būti tolesnio tyrimo ir priemonių, kurios nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, objektas. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos ir neturėtų viršyti to, kas būtina pareigų vykdymui skatinti. Valstybių narių nustatytos sankcijos turėtų turėti vienodą atgrasomąjį poveikį visoje Sąjungoje šio reglamento pažeidimų atžvilgiu;
- (36) nors daugelis valstybių narių jau savanoriškai naudoja suderintą deklaravimo formą, ES grynųjų pinigų deklaravimo formą (EU-CDF), siekiant užtikrinti, kad kompetentingos institucijos atliktų vienodą kontrolę ir efektyviai tvarkytų, perduotų ir analizuotų deklaracijas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai patvirtinti deklaracijos ir atskleidimo formų šablonus, nustatyti bendros rizikos valdymo sistemos kriterijus, keitimosi informacija technines taisykles ir informacijos perdavimo formos šabloną bei nustatyti taisykles ir formatą, kuriuos reikės naudoti, teikiant statistinę informaciją Komisijai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽¹⁾;
- (37) siekiant pagerinti dabartinę padėtį, kuomet prieiga prie statistinės informacijos yra ribota ir turima tik labai nedaug informacijos apie nusikaltėlių vykdomos grynųjų pinigų kontrabandos per Sąjungos išorės sienas mastą, turėtų būti sukurtas efektyvesnis bendradarbiavimas, kompetentingoms institucijoms ir Komisijai keičiantis informacija. Siekiant užtikrinti, kad šis keitimasis informacija būtų efektyvus ir veiksmingas, Komisija turėtų išnagrinėti, ar sukurta sistema atitinka paskirtį ir ar esama kliūčių laiku ir tiesiogiai keistis informacija. Be to, Komisija turėtų skelbti statistinę informaciją savo interneto svetainėje;
- (38) siekiant greitai atsižvelgti į būsimus tarptautinių standartų, pavyzdžiui, FATF parengtų standartų, pakeitimus arba spręsti šio reglamento apėjimo naudojant biržos prekes kaip likvidų vertės neprarandantį turtą arba naudojant išankstinio mokėjimo korteles problemą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl šio reglamento I priedo dalinių pakeitimų. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos vyktų vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ⁽²⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams suteikiama galimybė sistemingai dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (39) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tarptautinio masto ir dėl vidaus rinkos ir jos pagrindinių laisvių, kurios gali būti visiškai įgyvendintos tik užtikrinant, kad grynųjų pinigų vežimui per Sąjungos išorės sienas negalėtų būti nustatytos pernelyg skirtingos sąlygos pagal nacionalinę teisę, specifiškumo šiuos tikslus lengviau pasiekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones pagal subsidiarumo principą, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

⁽¹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojamosi įgyvendinimo įgaliojimai kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽²⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (40) šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų ES sutarties 6 straipsnyje ir įtvirtintų Chartijoje, ypač jos II antraštinėje dalyje;
- (41) vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalimi, buvo pasikonsultuota su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatoma į Sąjungą įvežamų arba iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolės sistema, siekiant papildyti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos teisinę sistemą, nustatytą Direktyva (ES) 2015/849.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

a) gryniesi pinigai:

- i) valiuta;
- ii) turėtojo apyvarčiosios priemonės;
- iii) biržos prekės, kurios naudojamos kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas;
- iv) išankstinio mokėjimo kortelės;

b) į Sąjungą įvežti ar iš jos išvežti arba į Sąjungą atvykti ar iš jos išvykti – įvežti (grynuosius pinigus) arba atvykti iš teritorijos, kuriai netaikomas SESV 355 straipsnis, į teritoriją, kuriai taikomas tas straipsnis, arba išvežti (grynuosius pinigus) arba išvykti iš teritorijos, kuriai taikomas tas straipsnis;

c) valiuta – banknotai ir monetos, kurie yra apyvartoje kaip atsiskaitymo priemonė arba kurie buvo apyvartoje kaip atsiskaitymo priemonė ir kuriuos dar galima iškeisti finansų įstaigose arba centriniuose bankuose į banknotus ir monetas, kurie yra apyvartoje kaip atsiskaitymo priemonė;

d) turėtojo apyvarčiosios priemonės – kitos nei valiuta priemonės, kurių turėtojai, pateikę priemonės, turi teisę reikalauti finansinės sumos be asmens tapatybę patvirtinančio dokumento arba dokumento, patvirtinančio, kad jie turi teisę gauti tą sumą. Tos priemonės yra:

- i) kelionės čekiai ir
- ii) pareikštinės formos čekiai, paprastieji vekseliai arba piniginės perlaidos, pasirašyti, bet be gavėjo vardo ir pavardės (pavadinimo), perleidžiami be apribojimų, skirti fiktyviam gavėjui arba kitokios formos čekiai, paprastieji vekseliai arba piniginės perlaidos, pagal kuriuos teisė į juose nurodytas sumas perleidžiama juos pateikus;

e) biržos prekė, naudojama kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas – prekė, nurodyta I priedo 1 punkte, kuri pasižymi dideliu vertės ir apimties santykiu ir kurią galima lengvai ir nedidelėmis sandorio kainomis iškeisti į valiutą prieinamose prekybos rinkose;

f) išankstinio mokėjimo kortelė – nevardinė kortelė, nurodyta I priedo 2 punkte, kurioje yra arba kuri suteikia prieigą prie piniginės vertės arba lėšų, kurios gali būti panaudotos mokėjimo operacijoms atlikti, prekėms ar paslaugoms įsigyti arba valiutai išpirkti, kai tokia kortelė nėra susieta su banko sąskaita;

g) kompetentingos institucijos – valstybių narių muitinės ir bet kurios kitos institucijos, valstybių narių įgaliosos taikyti šį reglamentą;

h) vežėjas – į Sąjungą atvykstantis arba iš jos išvykstantis fizinis asmuo, su savimi, savo багаže arba savo transporto priemonėje vežantis grynuosius pinigus;

i) nelydimi gryniesi pinigai – gryniesi pinigai, kurie yra vežėjo nevežamos siuntos dalis;

j) nusikalstama veikla – bet kuri Direktyvos (ES) 2015/849 3 straipsnio 4 punkte nurodyta veikla;

k) finansinės žvalgybos padalinys (FŽP) – subjektas, įsteigtas valstybėje narėje Direktyvos (ES) 2015/849 32 straipsniu įgyvendinti.

2. Remiantis šio reglamento 15 straipsniu, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šio reglamento I priedas, siekiant atsižvelgti į naujas pinigų plovimo, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2015/849 1 straipsnio 3 ir 4 dalyse, ir teroristų finansavimo, kaip apibrėžta tos direktyvos 1 straipsnio 5 dalyje, tendencijas arba atsižvelgti į pinigų plovimo arba teroristų finansavimo prevencijos geriausią praktiką, arba neleisti nusikaltėliams naudoti biržos prekes, kurios naudojamos kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas, ir išankstinio mokėjimo korteles, siekiant apeiti šio reglamento 3 ir 4 straipsniuose nustatytas pareigas.

3 straipsnis

Pareiga deklaruoti lydimus grynuosius pinigus

1. Vežėjai, vežantys grynuosius pinigus, kurių vertė yra 10 000 EUR arba didesnė, deklaruoja tuos grynuosius pinigus valstybės narės, per kurią jie atvyksta į Sąjungą arba iš jos išvyksta, kompetentingoms institucijoms ir sudaro joms galimybę atlikti kontrolę. Jeigu pateikiama neteisinga arba neišsami informacija arba nesudaroma galimybė atlikti grynųjų pinigų kontrolę, grynųjų pinigų deklaravimo pareiga laikoma neįvykdyta.
2. 1 dalyje nurodytoje deklaracijoje pateikiami išsamūs duomenys apie:
 - a) vežėją, įskaitant jo vardą ir pavardę, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, gimimo datą ir vietą, pilietybę ir tapatybės dokumento numerį;
 - b) grynųjų pinigų savininką, įskaitant, fizinio asmens atveju, vardą ir pavardę, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, gimimo datą ir vietą, pilietybę ir tapatybės dokumento numerį, arba, juridinio asmens atveju, visą pavadinimą, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, registracijos numerį ir, kai žinoma, pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) mokėtojo kodą;
 - c) kai žinoma, numatomą grynųjų pinigų gavėją, įskaitant, fizinio asmens atveju, vardą ir pavardę, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, gimimo datą ir vietą, pilietybę ir tapatybės dokumento numerį, arba, juridinio asmens atveju, visą pavadinimą, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, registracijos numerį ir, kai žinoma, PVM mokėtojo kodą;
 - d) grynųjų pinigų pavidalą ir sumą arba vertę;
 - e) grynųjų pinigų ekonominę kilmę;
 - f) numatomą grynųjų pinigų paskirtį;
 - g) vežimo maršrutą ir
 - h) transporto priemones.
3. Šio straipsnio 2 dalyje išvardyti duomenys pateikiami raštu arba elektroniniu būdu, naudojant 16 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą deklaracijos formą. Deklarantui paprašius, jam išduodama patvirtinta deklaracijos kopija.

4 straipsnis

Pareiga atskleisti nelydimus grynuosius pinigus

1. Jeigu į Sąjungą įvežama arba iš jos išvežama 10 000 EUR arba didesnės vertės nelydimų grynųjų pinigų suma, valstybės narės, per kurią ji įvežama į Sąjungą arba iš jos išvežama, kompetentingos institucijos gali reikalauti, kad grynųjų pinigų siuntėjas, gavėjas arba jų atstovas, atsižvelgiant į konkrečią situaciją, per nustatytą 30 dienų terminą pateiktų atskleidimo deklaraciją. Kompetentingos institucijos gali sulaikyti grynuosius pinigus tol, kol jų siuntėjas arba gavėjas ar jų atstovas pateiks atskleidimo deklaraciją. Kai deklaracija nepateikiama per nurodytą terminą, pateikiama neteisinga arba neišsami informacija arba nesudaroma galimybė atlikti grynųjų pinigų kontrolę, pareiga atskleisti nelydimus grynuosius pinigus laikoma neįvykdyta.
2. 1 dalyje nurodytoje atskleidimo deklaracijoje pateikiami išsamūs duomenys apie:
 - a) deklarantą, įskaitant vardą ir pavardę, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, gimimo datą ir vietą, pilietybę ir tapatybės dokumento numerį;
 - b) grynųjų pinigų savininką, įskaitant, fizinio asmens atveju, vardą ir pavardę, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, gimimo datą ir vietą, pilietybę ir tapatybės dokumento numerį, arba, juridinio asmens atveju, visą pavadinimą, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, registracijos numerį ir, kai žinoma, PVM mokėtojo kodą;

- c) grynųjų pinigų siuntėją, įskaitant, fizinio asmens atveju, vardą ir pavardę, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, gimimo datą ir vietą, pilietybę ir tapatybės dokumento numerį, arba, juridinio asmens atveju, visą pavadinimą, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, registracijos numerį ir, kai žinoma, PVM mokėtojo kodą;
- d) grynųjų pinigų gavėją arba numatomą gavėją, įskaitant, fizinio asmens atveju, vardą ir pavardę, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, gimimo datą ir vietą, pilietybę ir tapatybės dokumento numerį, arba, juridinio asmens atveju, visą pavadinimą, kontaktinius duomenis, įskaitant adresą, registracijos numerį ir, kai žinoma, PVM mokėtojo kodą;
- e) grynųjų pinigų pavidalą ir sumą arba vertę;
- f) grynųjų pinigų ekonominę kilmę ir
- g) numatomą grynųjų pinigų paskirtį.

3. Šio straipsnio 2 dalyje išvardyti duomenys pateikiami raštu arba elektroniniu būdu, naudojant 16 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą deklaracijos formą. Deklarantui paprašius, jam išduodama patvirtinta deklaracijos kopija.

5 straipsnis

Kompetentingų institucijų įgaliojimai

1. Kad patikrintų, kaip vykdoma 3 straipsnyje nustatyta pareiga deklaruoti lydimus grynuosius pinigus, kompetentingos institucijos įgaliojamos, laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų sąlygų, tikrinti fizinius asmenis, jų bagažą ir transporto priemones.
2. 4 straipsnyje nustatytos nelydimų grynųjų pinigų atskleidimo pareigos vykdymo tikslais kompetentingos institucijos įgaliojamos, laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų sąlygų, tikrinti siuntas, talpyklas arba transporto priemones, kuriose gali būti nelydimų grynųjų pinigų.
3. Jeigu 3 straipsnyje nustatyta pareiga deklaruoti lydimus grynuosius pinigus arba 4 straipsnyje nustatyta pareiga atskleisti nelydimus grynuosius pinigus neįvykdyta, kompetentingos institucijos raštu arba elektroniniu būdu parengia *ex officio* deklaraciją, į kurią įtraukiama kuo daugiau išsamių duomenų, išvardytų atitinkamai 3 straipsnio 2 dalyje arba 4 straipsnio 2 dalyje.
4. Siekiant nustatyti ir įvertinti riziką ir parengti būtinas atsakomąsias priemones, kontrolė, visų pirma, grindžiama rizikos analize ir atliekama pagal bendrą rizikos valdymo sistemą, taikant 16 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytus kriterijus, taip pat atsižvelgiant į rizikos vertinimus, kuriuos atlieka Komisija ir FŽP pagal Direktyvą (ES) 2015/849.
5. 6 straipsnio tikslais kompetentingos institucijos taip pat naudojami pagal šį straipsnį joms suteiktais įgaliojimais.

6 straipsnis

Ribos nesiekiančios sumos, kaip įtariama, susijusios su nusikalstama veikla

1. Jeigu kompetentingos institucijos nustato vežėją su grynųjų pinigų suma, nesiekiančia 3 straipsnyje nurodytos ribos, ir kad yra požymių, kad grynjieji pinigai yra susiję su nusikalstama veikla, jos registruoja tą informaciją ir 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus duomenis.
2. Jeigu kompetentingos institucijos nustato, kad į Sąjungą įvežami arba iš jos išvežami nelydimi grynjieji pinigai, kurių vertė nesiekia 4 straipsnyje nurodytos ribos, ir kad yra požymių, kad grynjieji pinigai susiję su nusikalstama veikla, jos registruoja tą informaciją ir 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus duomenis.

7 straipsnis

Kompetentingų institucijų vykdomas laikinas grynųjų pinigų sulaikymas

1. Laikydamosi nacionalinėje teisėje nustatytų sąlygų, kompetentingos institucijos gali laikinai sulaikyti grynuosius pinigus priimdamos administracinį sprendimą, jeigu:
 - a) nevykdoma 3 straipsnyje nustatyta pareiga deklaruoti lydimus grynuosius pinigus ar 4 straipsnyje nustatyta pareiga atskleisti nelydimus grynuosius pinigus arba
 - b) yra požymių, kad grynjieji pinigai, nepriklausomai nuo jų sumos, susiję su nusikalstama veikla.

2. Dėl 1 dalyje nurodyto administracinio sprendimo gali būti pasinaudota teise į veiksmingą teisinę gynybą, laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų procedūrų. Kompetentingos institucijos pateikia administracinio sprendimo motyvų pareiškimą:

- a) asmeniui, kuris įpareigotas pateikti deklaraciją pagal 3 straipsnį arba atskleidimo deklaraciją pagal 4 straipsnį, arba
- b) asmeniui, kuris įpareigotas pateikti informaciją pagal 6 straipsnio 1 arba 2 dalį.

3. Laikino sulaikymo laikotarpis pagal nacionalinę teisę yra griežtai apribotas laiku, kurio reikia kompetentingoms institucijoms nustatyti, ar, atsižvelgiant į tokio atvejo aplinkybes, būtina grynuosius pinigus sulaikyti ilgiau. Laikino sulaikymo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip 30 dienų. Kompetentingos institucijos, atlikusios išsamų tolesnio laikino sulaikymo būtinumo ir proporcingumo vertinimą, gali nuspręsti laikino sulaikymo laikotarpį pratęsti iki daugiausiai 90 dienų.

Jeigu per tą laikotarpį dėl ilgesnio grynųjų pinigų sulaikymo neapsisprendžiama arba apsisprendžiama, kad atsižvelgiant į aplinkybes ilgiau sulaikyti grynųjų pinigų nėra būtina, gryniesi pinigai nedelsiant grąžinami:

- a) asmeniui, iš kurio gryniesi pinigai buvo laikinai sulaikyti 3 arba 4 straipsnyje nurodytais atvejais, arba
- b) asmeniui, iš kurio gryniesi pinigai buvo laikinai sulaikyti 6 straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytais atvejais.

8 straipsnis

Informacinės kampanijos

Valstybės narės užtikrina, kad į Sąjungą atvykstantys ar išvykstantys asmenys arba asmenys, iš Sąjungos siunčiantys nelydimus grynuosius pinigus ar gaunantys nelydimus grynuosius pinigus, būtų informuojami apie jų teises ir pareigas pagal šį reglamentą, ir, bendradarbiaudamos su Komisija, parengia tinkamą tiems asmenims skirtą informacinę medžiagą.

Valstybės narės užtikrina, kad tokioms informacinėms kampanijoms būtų skiriama pakankamai lėšų.

9 straipsnis

Informacijos teikimas FŽP

1. Vadovaudamasi 16 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis techninėmis taisyklėmis, kompetentingos institucijos registruoja informaciją, gautą pagal 3 arba 4 straipsnį, 5 straipsnio 3 dalį arba 6 straipsnį, ir perduoda ją valstybės narės, kurioje ji gauta, FŽP.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamos valstybės narės FŽP keistųsi tokia informacija su atitinkamais kitų valstybių narių FŽP pagal Direktyvos (ES) 2015/849 53 straipsnio 1 dalį.

3. Kompetentingos institucijos 1 dalyje nurodytą informaciją perduoda nedelsdamos ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo informacijos gavimo dienos.

10 straipsnis

Kompetentingų institucijų ir Komisijos keitimasis informacija

1. Kiekvienos valstybės narės kompetentinga institucija elektroniniu būdu perduoda toliau nurodytą informaciją kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms:

- a) *ex officio* deklaracijas, parengtas pagal 5 straipsnio 3 dalį;
- b) informaciją, gautą pagal 6 straipsnį;
- c) deklaracijas, gautas pagal 3 arba 4 straipsnį, kai yra požymių, kad gryniesi pinigai susiję su nusikalstama veikla;
- d) anonimine forma pateikiamą rizikos informaciją ir rizikos analizės rezultatus.

2. Kai yra požymių, kad gryniesi pinigai yra susiję su nusikalstama veikla, kuri galėtų neigiamai paveikti Sąjungos finansinius interesus, 1 dalyje nurodyta informacija taip pat perduodama Komisijai, Europos prokuratūrai – valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant tvirtesnę bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atveju ir kai Europos prokuratūra yra kompetentinga imtis veiksmų pagal to reglamento 22 straipsnį, ir Europolui, kai jis yra kompetentingas imtis veiksmų pagal Reglamento (ES) 2016/794 3 straipsnį.

3. Kompetentinga institucija perduoda 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, vadovaudamasi 16 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis techninėmis taisyklėmis ir naudodama 16 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytą formą.
4. 1 dalies a, b ir c punktuose ir 2 dalyje nurodyta informacija perduodama nedelsiant ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo tos informacijos gavimo dienos.
5. 1 dalies d punkte nurodyta informacija ir rezultatai perduodami kas šešis mėnesius.

11 straipsnis

Keitimasis informacija su trečiosiomis valstybėmis

1. Šio reglamento tikslais, remdamosi tarpusavio administracinės pagalbos sistema, valstybės narės arba Komisija gali perduoti toliau nurodytą informaciją trečiajai valstybei, jeigu tai raštu leidžia kompetentinga institucija, pirmoji gavusi šią informaciją, su sąlyga, kad toks perdavimas atitinka nacionalinius ir Sąjungos teisės aktus, susijusius su asmens duomenų perdavimu trečiosioms valstybėms:
 - a) *ex officio* deklaracijas, parengtas pagal 5 straipsnio 3 dalį;
 - b) informaciją, gautą pagal 6 straipsnį;
 - c) deklaracijas, gautas pagal 3 arba 4 straipsnį, jeigu yra požymių, kad gryniesiems pinigais susiję su pinigų plovimu arba teroristų finansavimu.
2. Valstybės narės praneša Komisijai apie bet kokią informacijos perdavimą, remdamosi 1 dalimi.

12 straipsnis

Profesinė paslaptis, konfidencialumas ir duomenų saugumas

1. Kompetentingos institucijos užtikrina duomenų, kuriuos jos gavo pagal 3 ir 4 straipsnius, 5 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnį, saugumą.
2. Visai kompetentingų institucijų gautai informacijai taikoma profesinės paslapties pareiga.

13 straipsnis

Asmens duomenų apsauga ir saugojimo laikotarpiai

1. Kompetentingos institucijos atlieka asmens duomenų, kuriuos jos gauna pagal 3 ir 4 straipsnius, 5 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnį, duomenų valdytojų funkciją.
2. Pagal šį reglamentą asmens duomenys tvarkomi tik nusikalstamos veiklos prevencijos ir kovos su ja tikslu.
3. Asmens duomenimis, gautais taikant 3 ir 4 straipsnius, 5 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnį, gali naudotis tik tinkamai įgalioti kompetentingų institucijų darbuotojai ir šie duomenys turi būti deramai apsaugoti nuo neleistinos prieigos arba perdavimo. Jeigu 9, 10 ir 11 straipsniuose nenumatyta kitaip, duomenų negalima atskleisti arba perduoti be aiškaus institucijos, kuri pirmoji juos gavo, leidimo. Tačiau leidimas nebūtinai, jeigu kompetentingos institucijos privalo atskleisti arba perduoti tuos duomenis pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę, visų pirma, susijusių su teismo procesu.
4. Asmens duomenis, gautus taikant 3 ir 4 straipsnius, 5 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnį, kompetentingos institucijos ir FŽP saugo penkerius metus nuo duomenų gavimo dienos. Pasibaigus tam laikotarpiui asmens duomenys ištrinami.
5. Saugojimo laikotarpis gali būti pratęstas vieną kartą laikotarpiui, kuris negali viršyti trejų papildomų metų, jeigu:
 - a) atlikęs išsamų tolesnio saugojimo būtinumo ir proporcingumo vertinimą ir padaręs išvadą, jog jis pagrįstas, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis, susijusias su kova su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, FŽP nustato, kad reikia toliau saugoti asmens duomenis, arba
 - b) atlikusios išsamų tolesnio saugojimo būtinumo ir proporcingumo vertinimą ir padariusios išvadą, jog jis pagrįstas, kad jos galėtų vykdyti savo užduotis, susijusias su veiksmingos kontrolės, ar laikomasi šiame reglamente nustatytos lydimų grynųjų pinigų deklaravimo pareigos arba grynųjų pinigų atskleidimo pareigos, užtikrinimu, kompetentingos institucijos nustato, kad reikia toliau saugoti asmens duomenis.

*14 straipsnis***Sankcijos**

Kiekviena valstybė narė nustato sankcijas, taikytinas tuo atveju, kai nevykdoma 3 straipsnyje nustatyta pareiga deklaruoti lydimus grynuosius pinigus arba 4 straipsnyje nustatyta pareiga atskleisti nelydimus grynuosius pinigus. Tokios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

*15 straipsnis***Įgaliojimų delegavimas**

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo 2018 m. gruodžio 2 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 2 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą, Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 2 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

*16 straipsnis***Įgyvendinimo aktai**

1. Siekdama užtikrinti, kad kompetentingos institucijos vienodai taikytų kontrolę, Komisija įgyvendinimo aktais priima:
 - a) deklaracijos formos, nurodytos 3 straipsnio 3 dalyje, šabloną ir atskleidimo formos, nurodytos 4 straipsnio 3 dalyje, šabloną;
 - b) bendros rizikos valdymo sistemos kriterijus, nurodytus 5 straipsnio 4 dalyje, konkrečiai – rizikos kriterijus, standartus ir prioritetines kontrolės sritis, remiantis informacija, kuria keičiamasi pagal 10 straipsnio 1 dalies d punktą, ir Sąjungos bei tarptautine politika ir geriausia praktika;
 - c) veiksmingo keitimosi informacija per MIS pagal šio reglamento 9 straipsnio 1 ir 3 dalis ir 10 straipsnį technines taisykles, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 515/97 23 straipsniu;
 - d) informacijos perdavimo formos, nurodytos 10 straipsnio 3 dalyje, šabloną ir
 - e) taisykles ir formatą, kuriuos turės naudoti valstybės narės, Komisijai teikdamos anonimine forma pateikiamą statistinę informaciją apie deklaracijas ir pažeidimus pagal 18 straipsnį.
2. Įgyvendinimo aktai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, priimami laikantis 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*17 straipsnis***Komiteto procedūra**

1. Komisijai padeda Grynujų pinigų kontrolės komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

18 straipsnis

Informacijos, susijusios su šio reglamento įgyvendinimu, perdavimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 4 d. valstybės narės Komisijai perduoda:
 - a) kompetentingų institucijų sąrašą;
 - b) išsamius duomenis apie sankcijas, nustatytas pagal 14 straipsnį;
 - c) anonimine forma pateikiamą statistinę informaciją apie deklaracijas, kontrolę ir pažeidimus, naudojant 16 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą formatą.
2. Valstybės narės praneša Komisijai apie bet kokius vėlesnius 1 dalies a ir b punktuose nurodytos informacijos pakeitimus ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tų pakeitimų įsigaliojimo.

1 dalies c punkte nurodyta informacija Komisijai pateikiama ne rečiau kaip kas šešis mėnesius.
3. Komisija teikia informaciją, nurodytą 1 dalies a punkte, ir vėlesnius tos informacijos pakeitimus pagal 2 dalį visoms kitoms valstybėms narėms.
4. Komisija kasmet skelbia 1 dalies a ir c punktuose nurodytą informaciją ir bet kokius vėlesnius tos informacijos pakeitimus pagal 2 dalį savo interneto svetainėje ir aiškiai informuoja naudotojus apie į Sąjungą įvežamų ir iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolę.

19 straipsnis

Vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 3 d., o vėliau – kas penkerius metus Komisija, remdamasi iš valstybių narių reguliariai gaunama informacija, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie šio reglamento taikymą.

Pirmoje pastraipoje nurodytoje ataskaitoje visų pirma įvertinama, ar:

 - a) į šio reglamento taikymo sritį turėtų būti įtrauktas kitas turtas;
 - b) nelydimų grynųjų pinigų atskleidimo procedūra yra veiksminga;
 - c) reiktų persvarstyti didžiausią nelydimų grynųjų pinigų ribą;
 - d) informacijos šrantai pagal 9 ir 10 straipsnius ir naudojimas MIS visų pirma yra veiksmingi ir ar esama kliūčių laiku ir tiesiogiai keistis suderinama ir palyginama informacija tarp kompetentingų institucijų ir FŽP ir
 - e) valstybių narių nustatytos sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, ar jos atitinka nusistovėjusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką ir ar jos turi visoje Sąjungoje vienodą atgrasomąjį poveikį šio reglamento pažeidimų atžvilgiu.
2. 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje pateikiama, kai turima:
 - a) iš valstybių narių gautos informacijos apie grynuosius pinigus, susijusius su nusikalstama veikla, darančia neigiamą poveikį Sąjungos finansiniams interesams, rinkinys ir
 - b) informacija apie keitimąsi informacija su trečiosiomis valstybėmis.

20 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1889/2005 panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 1889/2005 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

21 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2021 m. birželio 3 d. Tačiau 16 straipsnis taikomas nuo 2018 m. gruodžio 2 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2018 m. spalio 23 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. EDTSTADLER

—

I PRIEDAS

Biržos prekės, kurios naudojamos kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas, ir išankstinio mokėjimo kortelės, kurios laikomos grynaisiais pinigais pagal 2 straipsnio 1 dalies a punkto iii ir iv papunkčius

1. Biržos prekės, kurios naudojamos kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas:
 - a) monetos, kurias sudaro bent 90 % aukso, ir
 - b) lydiniai, pavyzdžiui, luitai, grynuoliai ar gabalai, kuriuos sudaro bent 99,5 % aukso.
 2. Išankstinio mokėjimo kortelės: p. m.
-

II PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Reglamentas (EB) Nr. 1889/2005	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnis	2 straipsnis
3 straipsnis	3 straipsnis
—	4 straipsnis
4 straipsnio 1 dalis	5 straipsnis
5 straipsnio 2 dalis	6 straipsnis
4 straipsnio 2 dalis	7 straipsnis
—	8 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	9 straipsnis
6 straipsnis	10 straipsnis
7 straipsnis	11 straipsnis
8 straipsnis	12 straipsnis
—	13 straipsnis
9 straipsnis	14 straipsnis
—	15 straipsnis
—	16 straipsnis
—	17 straipsnis
—	18 straipsnis
10 straipsnis	19 straipsnis
—	20 straipsnis
11 straipsnis	21 straipsnis
—	I priedas
—	II priedas